

Probiotika kan forebygge atopisk eksem

Probiotika kan forebygge atopisk eksem, viser ny finsk forskning. Dette kan være et stort terapeutisk fremskritt, men eksperter er avventende.

Forekomsten av allergiske lidelser har trolig økt i vestlige land. En mulig årsak til dette er lav eksponering for infeksjoner i spedbarnsalderen pga. gode hygieniske forhold.

I en finsk studie av 159 gravide kvinner ble forholdet mellom probiotika og allergiske lidelser undersøkt (1). Studien var dobbeltblind, randomisert og placebokontrollert. Gravide med allergiske førstegrads-slektinger fikk *Lactobacillus GG* peroralt i 2–4 uker før forventet termin. Deretter ble denne naturlige forekommende tarmbakterien gitt til barna inntil seks måneders alder.

I placebogruppen var forekomsten av atopisk eksem ved to års alder dobbelt så høy som i probiotikagruppen. Dersom resultatene blir bekreftet i andre studier og for andre allergiske lidelser, kan det være et stort terapeutisk fremskritt.

– Vi må gratulere finnene med å være først ute på et forskningsfelt hvor flere andre liknende studier er i gang, kommenterer profes-

sor Tore Midtvedt ved Avdeling for Medisinsk Mikrobiell Ekologi, Karolinska Institutet. Han mener imidlertid at det er grunn til å være kritisk.

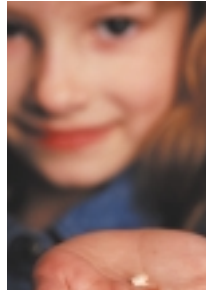
Hvilke konsekvenser får det å belaste barnetarmen med én mikrobe over så lang tid?

– Vi vet at tarmfloraen, også hos barn under to år, er preget av et mangfold av arter som influerer på etableringen av et livslangt samspill mellom flora og vert. Hygieneteorien, dvs. at barna har det for rent, ble fremsatt for flere år siden, men er aldri blitt bekreftet. Livslang tarmhelse er nok noe mer enn en viss reduksjon i forekomsten av atopi hos småbarn, sier Midtvedt.

– Erlend Hem, *Tidsskriftet*

Litteratur

1. Kalliomäki M, Salminen S, Arvilommi H, Kero P, Koskinen P, Isolauri E. Probiotics in primary prevention of atopic disease: a randomised placebo-controlled trial. *Lancet* 2001; 357: 1076–9.

Ny metode for sikrere brystkreftdiagnose

Mammografi har vært et vesentlig fremskritt i brystkreftdiagnostikken. Ved hjelp av genetisk analyse av bl.a. celler i skyllevæske fra brystkjertelgangene kan sensitivitet og spesifisitet økes ytterligere.

Man har identifisert tre gener som er til stede i hypermetylert form i mer enn 30 % av brystkrefttilfeller, nemlig *Cyclin D2*, *RAR-β* og *Twist*. I friskt mammaev er disse ikke metylerte. Denne forskjellen kan brukes diagnostisk. Genene kan identifiseres direkte i det mistenkte vevet, i væske fra brystene eller etter injisering av fysiologisk saltvann i brystkjertelgangene (lavage) (1).

Ved undersøkelse av vevsprøver, fant man minst en av de tre hypermetylerte genene i 48 av 50 tilfeller med invasiv brystkreft, og i åtte av 14 tilfeller med duktalt karsinom in situ. I normalt brystvev fantes ingen av genene i 20 prøver. Ved væske samlet under brystendoskopi hos 37 pasienter med invasiv brystkreft fant man minst en av genene i 17 av 20 tilfeller. Hos 56 kvinner med høy risiko for brystkreft, men negative mammogrammer gjorde man lavage. Meto-

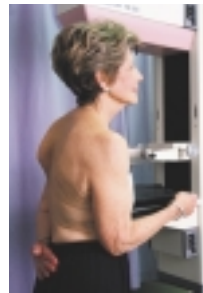
den identifiserte fire av seks tilfeller med alvorlig atypi hvorav et tilfelle av utviklet kreft, og var positiv hos fem av 45 uten tegn til celleforandringer.

– Denne metoden kan på litt lengre sikt vise seg å bli til hjelp i brystkreftdiagnostikken, sier Steinar Thoresen ved Kreftregisteret. Ved mammografiscreeningen i Norge tilbakekalles 4,2 %, og av disse er det bare 16 % som har kreft. De fleste får riktignok avkreftet mistanken før man går til invasive undersøkelser, bare én av fire der dette utføres har ikke kreft. Men i denne diagnostiske trappen må spesifikk gendiagnostikk ønskes velkommen. Den beskrevne studien er en pilotstudie, og sier f.eks. intet om kostnader og tidsbruk – så det er langt frem før det vil bli en hyppig brukt undersøkelsesmetode, avslutter Thoresen.

– Pål Gulbrandsen, *Tidsskriftet*

Litteratur

1. <http://www.thelancet.com/journal/journal.isa> (30.4.2001)

Kombinasjonsterapi hindrer smitteoverføring

Behandling med zidovudin reduserer overføring av HIV-viruset mellom mor og barn, men man har antatt at kombinasjonsbehandling er mer effektivt (*JAMA* 2001; 285: 2083–93). 445 gravide deltok i en åpen studie der pasientene fikk zidovudin sammen med lamivudin. Bare 1,6 % av barna ble smittet, mot 6,8 % av barna i en gruppe der mødrene bare fikk zidovudin. Imidlertid var det flere barn som fikk alvorlige komplikasjoner blant dem som fikk kombinasjonsbehandling, og to døde på grunn av mitokondriesvikt.

Arv mindre viktig enn antatt?

I Nederland har man klart å kartlegge dødeligheten blant alle etterkommerne etter et par som levde for nesten 200 år siden, i en familie med arvelig hyperkolesterolemi (*BMJ* 2001; 322: 1019–23). Dødeligheten var ikke økt hos bærere av genet i løpet av det 19. århundret. Først etter 1915 steg mortaliteten blant disse, og nådde toppnivået mellom 1935 og 1964. Det var store forskjeller i dødelighet mellom de to hovedgrenene i familien. Forfatterne hevder at man har overestimert risikoen ved familiær hyperkolesterolemi, og at miljøet spiller en større rolle enn antatt.

Bedre musemodeller for kreftforskning

Rundt 30 % av alle humane kreftsvulster har mutasjoner i *K-ras*-genet (*Nature* 2001; 410: 1111–6). Ved hjelp av en ny genteknologisk metode har man klart å avle mus som er bærere av et allel av *K-ras*-genet som bare aktiveres ved spontane rekombinasjoner, slik tilfellet er ved humane svulster. Musene viste seg å være særlig disponert for flere typer kreft, blant annet en type lungekreft. Disse musene vil sannsynligvis egne seg bedre for utprøving av nye terapiformer enn de tradisjonelle modellene.

Forutsier munnhulekreft

Oral leukoplaki kan utvikle seg til plateepitelkarsinom, en kreftform med dårlig prognose (*N Engl J Med* 2001; 344: 1270–8). I en norsk undersøkelse har man undersøkt DNA-innholdet i vev fra 150 pasienter med dysplasi, hvorav 36 utviklet plateepitelkarsinom. Det viste seg at der cellene var aneuploide, utviklet 21 av 25 pasienter kreft, mot bare tre av 105 pasienter med diploide celler. Resultatene kan ha stor betydning for å forutsi hvilke pasienter som utvilker munnhulekreft.

– Ragnhild Ørstavik, *Tidsskriftet*